

Центр професійного розвитку
педагогічних працівників
Вінницької міської ради

А.О.Лановенко
та творча група вчителів англійської мови
КЗ "Вінницький ліцей № 12"

**РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗРОБКИ
НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
(НУШ)**

Методичні рекомендації

м. Вінниця
2023

ЗМІСТ

1. Загальні вимоги до розробки Навчальної програми з іноземної мови.
2. Конструктор навчальних програм та планів (НУШ).
2. Зразок «Навчальна програма з іноземної мови **для 5 класу (3.5 год.)**», розроблена на основі модельної програми «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти авт.: Зимомря І. М. та інші., відповідає підручнику «PREPARE» для 5 класу.
3. Зразок «Навчальна програма з іноземної мови **для 5 класу (4 год.)**», розроблена на основі модельної програми «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти авт.: Зимомря І. М. та інші., відповідає підручнику «PREPARE» для 5 класу.
4. Зразок «Навчальна програма з іноземної мови **для 6 класу (3.5 год.)**», розроблена на основі модельної програми «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти авт.: Зимомря І. М. та інші., відповідає підручнику «PREPARE» для 6 класу.
5. Список використаних джерел.

Загальні вимоги до розробки НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ.

Державний стандарт базової середньої освіти (ДС БСО) було затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898.

Для реалізації змісту Державного стандарту базової середньої освіти було розроблено такі модельні навчальні програми з іноземних мов для 5-9 класів:

- Іноземна мова 5-9 кл. Зимомря та ін.
- Іноземна мова 5-9 кл. Редько та ін.
- Друга іноземна мова 5-9 кл. Редько та ін.

Тексти модельних навчальних програм з іноземних мов для 5-9 класів Нової української школи розміщені на сайтах МОН України, ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» та **на сайті КУ «Центр професійного розвитку педагогічних працівників Вінницької міської ради» на сторінці Спільноти вчителів іноземних мов Вінницької міської територіальної громади.**

Модельна навчальна програма – документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета (інтегрованого курсу) та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством, відповідно до статті 1 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Створення **навчальної програми** – це відносно новий вид діяльності, який опановують освітяни, які забезпечують реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти на адаптаційному циклі (5-6 клас) базової середньої освіти.

На основі обраної модельної програми, вчитель (вчителі) може розробити навчальну програму предмета, інтегрованого курсу (у тому числі білінгвальних курсів).

Навчальна програма – документ, що визначає послідовність досягнення результатів навчання учнів з навчального предмета (інтегрованого курсу), опис його змісту та видів навчальної діяльності учнів із зазначенням орієнтовної кількості годин, необхідних на їх провадження. Навчальна програма **затверджується педагогічною радою закладу освіти.**

Модельна програма визначає зміст предмета чи інтегрованого курсу, що викладається, а також різновиди діяльності учнів. Навчальна програма описує це більш конкретно та детально.

Ключова різниця між модельною і навчальною програмами полягає у тому, що модельна програма не вказує кількість годин, порядок вивчення тем та інструментарій для вчителя.

У модельній програмі зазначено:

очікувані результати навчання,
пропонований зміст навчального предмета,
рекомендовані види навчальної діяльності.

У навчальній програмі визначають:

зміст навчального матеріалу (тема), відповідно до обраного підручника,
розподіл годин на вивчення певного розділу/теми,
діяльність учнів,
очікувані результати навчання.

Для створення навчальної програми вчителю потрібні:

- модельна навчальна програма з предмету;
- підручник;
- інформація про кількість годин, визначених для вивчення курсу в навчальному плані ЗЗСО;
- державний стандарт базової загальної середньої освіти.

Педагоги можуть вносити зміни у пропонований модельною навчальною програмою зміст навчального предмета/інтегрованого курсу, з урахуванням підготовленості класу, регіональних особливостей, робочого навчального плану школи, необхідності своєчасного реагування на конкретні умови, в яких відбувається освітній процес, зокрема:

- доповнювати зміст програми, включаючи регіональний компонент;
- розширювати/поглиблювати або ущільнювати зміст окремих елементів (розділів, тем, модулів тощо) програми зважаючи на потреби учнів, матеріально-технічне забезпечення закладу освіти, запити батьків, громади тощо;
- доповнювати тематику практичних/творчих робіт;
- вилучати окремі питання, з метою уникнення надмірної деталізації змісту навчального матеріалу.

Загальний обсяг таких змін **може досягати 20%**.

Також учитель може змінювати послідовність вивчення тем, не порушуючи логічної послідовності досягнення результатів навчання.

Орієнтовна **структура навчальної програми може бути такою:**

Титульна сторінка.

I. Вступ:

- пояснювальна записка: мета та завдання курсу тощо;
- нормативно-правова база, на основі якої укладено програму;
- опис ключових компетентностей, дескриптори ключових умінь.

II. Основна частина (зміст навчальної програми предмету/інтегрованого курсу):

- очікувані результати навчання, мовний інвентар, види навчальної діяльності учнів для розвитку компетентностей.

III. Система оцінювання результатів навчання:

- орієнтири для оцінювання;
- критерії оцінювання навчальних досягнень;
- орієнтовні параметри оцінювання, критерії контролю груп загальних результатів.

IV. Навчально-методичне забезпечення (інформаційні ресурси).

У пояснювальній записці визначають основні положення щодо ролі та значення курсу: мету, завдання, принципи, пріоритети викладання, структуру, шляхи реалізації програми та особливості організації освітнього процесу.

При формулюванні мети та завдань навчальної програми вчитель використовує відповідну модельну навчальну програму курсу, що відповідає чинному Державному стандарту базової середньої освіти.

При визначенні нормативно-правової бази, використаної для розроблення навчальної програми для базової середньої освіти, учитель зазначає:

Закон України «Про освіту».

Закон України «Про повну загальну середню освіту».

Державний стандарт базової середньої освіти.

Освітню програму ЗЗСО.

Модельну навчальну програму.

В основній частині навчальної програми викладають орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст предмета та види навчальної діяльності.

Визначення змісту програми учитель здійснює, використовуючи змістовий компонент відповідної модельної програми, що містить перелік очікуваних результатів навчання, пропонований зміст навчального предмета та рекомендовані види навчальної діяльності.

Загальна кількість годин для вивчення предмета, курсу має відповідати кількості годин навчального плану відповідного класу ЗЗСО.

Кількість годин для вивчення тієї чи іншої теми/розділу вчитель обирає самостійно відповідно до рівня підготовки учнів, обраних методик та розподілу навчального матеріалу в підручнику.

Учитель зазначає, що компетентнісний потенціал освітньої галузі та базові знання визначені у відповідному додатку Державного стандарту базової середньої освіти. Компетентнісний потенціал мовно-літературної освітньої галузі та базові знання зазначені в **Додатку 1 до ДС БСО**.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з курсу, предмета визначені у певному додатку до Державного стандарту. Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з мовно-літературної освітньої галузі (іншомовна освіта) зазначені в **Додатках 5 і 6 до ДС БСО** і передбачають, що учень:

- сприймає усну інформацію та письмові тексти іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування;
- взаємодіє з іншими особами в усній і письмовій формі та в режимі реального часу засобами іноземної мови;
- надає інформацію, висловлює думки, почуття та ставлення іноземною мовою.

У цій частині ключовою є деталізація видів діяльності учнів та організація їх у систему, яка дозволить максимально ефективно проводити навчання.

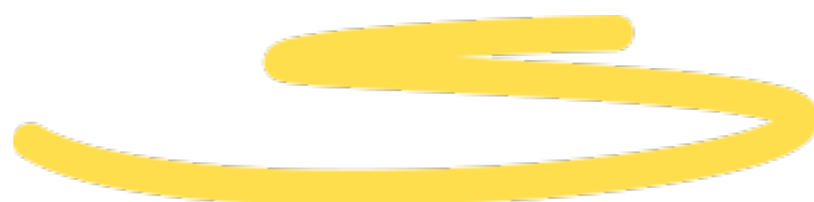
Обов'язкові результати навчання учнів розкрито в орієнтирах для оцінювання Державного стандарту і в модельних навчальних програмах. Тому саме цей рівень конкретизації обов'язкових результатів навчання має стати основою для впорядкування послідовності досягнень очікуваних результатів навчання, компетентностей, яких набувають учні на певному етапі протягом навчального року, семестру.

Система **оцінювання результатів навчання** має базуватися на:

- положеннях Рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України 01.04.2022 р. № 289;
- загальних критеріях оцінювання результатів навчання учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, уміщених у додатку №2 до наказу МОН України від 01.04.2022 р. №289.

Навчально-методичне забезпечення (інформаційні ресурси) включає, наприклад: список використаних джерел, використання засобів навчання, обладнання, програмне забезпечення, яке використовується у процесі вивчення предмета/ курсу, онлайн-засоби/платформи, додаткові навчальні матеріали (додаткові електронні варіанти матеріалів), дидактичні матеріали та інше.

Учителям, які впроваджують реформу НУШ, пропонується також скористатись **конструктором навчальних планів і програм**. Цей конструктор був розроблений проєктом «Навчаємось разом» за підтримки Міністерства освіти і науки, Українського інституту розвитку освіти та команди підтримки реформ МОН. Проєкт здійснюється за фінансування Європейського Союзу та Міністерства закордонних справ Фінляндії. Конструктор дозволить спростити процес створення навчальних планів і програм, зробити їх унікальними. Методисти Українського інституту розвитку освіти підготували інструктивно-методичні матеріали з користування конструктором навчальних планів і програм в рамках електронного інструментарію НУШ.

Зразки навчальних програм на основі модельних навчальних програм з іноземних мов

Зразок **«Навчальна програма з іноземної мови для 5 класу (3.5 год.)**, розроблена на основі модельної програми “Іноземна мова 5-9 класи” для закладів загальної середньої освіти авт.: Зимомря І. М. та інші., відповідає підручнику «PREPARE» для 5 класу **ЗА ПОКЛИКАННЯМ: <http://surl.li/nczih>.**

Зразок **«Навчальна програма з іноземної мови для 5 класу (4 год.)**, розроблена на основі модельної програми “Іноземна мова 5-9 класи” для закладів загальної середньої освіти авт.: Зимомря І. М. та інші., відповідає підручнику «PREPARE» для 5 класу **ЗА ПОКЛИКАННЯМ: <http://surl.li/nczni>**

Зразок **«Навчальна програма з іноземної мови для 6 класу (3.5 год.)**, розроблена на основі модельної програми “Іноземна мова 5-9 класи” для закладів загальної середньої освіти авт.: Зимомря І. М. та інші., відповідає підручнику «PREPARE» для 6 класу **ЗА ПОКЛИКАННЯМ: <http://surl.li/nczoa>**

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про освіту».
2. Закон України «Про повну загальну середню освіту».
3. Державний стандарт базової середньої освіти.
4. Конструктор навчальних програм та планів.
Режим доступу: <https://toolkit.nushub.org.ua/>.
5. Офіційний сайт ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти».
Режим доступу: <https://imzo.gov.ua/>.
6. Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів /інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 н.р.
7. Рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, наказ МОН № 289 від 01.04 2022 р.
8. Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Трифан М. С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.), наказ МОН від 12.07.2021 №795.
9. Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.), наказ МОН від 12.07.2021 №795.
10. Модельна навчальна програма «Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М., Мацькович М. Р., Глинюк Л. М., Браун Є. Л.), наказ МОН від 12.07.2021 №795.
11. Підручник "Prepare" для 5 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Джоанна Коста, Мелані Вільямс), гриф МОН - наказ № 140 від 08.02.2022 р.
12. Підручник "Prepare" для 6 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом) (авт. Джоанна Коста, Мелані Вільямс), гриф МОН - наказ № 254 від 08.03.2023 р.
13. Степанова-Камиш А. Навчальна програма не має копіювати модельну.
Режим доступу: <https://nus.org.ua/articles/navchalna-programa-ne-maye-kopiyuvaty-modelnu-shho-spilnogo-j-riznogo-v-tsyh-programah/>.